DZIENNIK
PATRYOTYCZNYCH POLITYKOW.

W Lwowie Dnia 23go Maia 1793.

Nro. 39.

Z AUSTRYI.

Podług umowy J. C. K. Mci. z Królem Jegomością Pruſkim dla tym prędſzego ſwywoli, i gwałtów Francuſkich w przyzwoitych granicach utrzymania, a oſobliwie Stany i mieſzkańcow Rzeſzy Niemieckiey iuż od tak dawnego czaſu udręczonych od ciężkiego uciemiężenia i przykrości im od Francuzów wyrządzonych wyſwobodzenia, innych zaś od zagrożonego im niebeſpieczeńſtwa uwolnienia, J. C. K. Mc. poſtanowił, ażeby 27. Batalionów Infanteryi, 12. ſzwadronów Karabinierów, i 16. ſzwadronow Huzarów z woyſka rezerwowego na początku Marca ieſzcze na ten koniec wyſtawionego, i uzbroionego natychmiaſt przeciw nieprzyiacielowi maſzerowali, i iuż naypierwſze z tych woyſk dnia 15 i 17 Maja na ſamey granicy ſtanąć miały.

Inne 8 batalionów Infanteryi, i 12 ſzwadronów Kiereſſierów tym czaſem z całym uzbroieniem woiennym, w takiey gotowości na granicach ſamych Bawaryi razem zeydą

ſię, i tam zatrzymane będą, ażeby tam gdzie im każą, każdego momentu korpuſami wniść mogły.

W Kroleſtwie *Czeſkim* w roku militarnym 1792 ożeniło ſię 24568, urodziło ſię 125,454, umarło 85,035. *W Morawie*, ożeniło ſię 12,661; narodziło ſię 62,845. umarło, 47,059, *w Szląſku* ożeniło ſię 2750, urodziło ſię 12,781. umarło 9,144. *w Steyermarck* ożeniło ſię 6,747, urodziło ſię 30,838 wymarło 23,054.

Rekrutów 5000, które na oſtatnim Seymie dla kompletu Pułków Narodowych Stany Węgierſkie J. C. K. Mci. ofiarowały, z tak wielką gotowością od Powiatow, wolnych Miaſt, i innych Juryzdykcyi przyſtawione zoſtały, iż onych liczba ieſzcze przed wyznaczonym czaſem zupełnie oddana była.

A że w teraznieyſzych woyny okolicznościach do nowego kompletu Narodowych Pułków ieſzcze bliſko 3000 rekrutow potrzeba, a J. C. K. Mc. w czaſie pozaſeymowym rekrutowania rozpiſywać nie kazał, przeto Naywyżſzy rozkaz wyſzedł, ażeby rekrutow 3000 przez werbunki zkompletowano, i na ten koniec iuż naylepſze rozporządzenia tak publiczne, iak i prywatne w Kraiu poczyniono. Tak n. p. Węgierſki Kanclerz Nadworny Hrabia Karol de Palfy pomiędzy innemi znacznemi, i prawdziwie patriotycznemi ofiarami z tym ieſzcze dla Kraiu oświadczył ſię, iż po wſzyſtkich ſwoich obſzernych dobrach w Węgrzech leżących, każdemu poddanemu do ſtanu żołnierſkiego zdatnemu, któryby ſię zwerbować dał, 20 Zł. Ryń. natychmiaſt na rękę zapłacić kazał.

Poſeł Francuzki u Porty dotąd będący Hrabia Choiſeul Gouffier, który od dawnego czaſu w Hermanſztadt zoſtawał, dnia 29 Kwietnia z tego Miaſta wyiechał, i przez Jasſy do Petersburga w podróż dalſzą udał ſię.

Z NIEMIEC.

Woyſko zkombinowane, które Moguncyą otacza, na 3 Korpuſy ieſt podzielone, Korpus po prawey ręce pod Kommendą Xięcia de Hohenlohe rozciąga ſię od Karlsberg po za Landſtuhl, Kaiſerlau-

tern, Hochſpeyer, aż do Frankenſtein. Drugie Korpus, przy którym Xiąże Brunſwicki zoſtaie, między Neuſtadt, i Landau ſtoi. Trzecie korpus pod kommendą C. K. Generała Kawaleryi Hrabiego de Wurmſer broni Gemersheim, i między Fiſchlingen, i Lingenfeld obozem ſtanie. Król Jego-mość Pruſki w ſzrodku między woyſkiem obſerwacyinym, i korpuſem do oblężenia wyznaczonym, w rezerwie z 3 batalionów Gwardyi, i 10. ſzwadronów Bayreuth ſkładaiącey ſię ſtać będzie. Xiąże Naślednik, i Xiąże Ludwik w tym korpuſie znayduią ſię.

Dnia 3 Maja znowu Francuzów z Koſtheim wypędzono, i 1. armatę zdobyto.

Dnia 4 Francuzi z tamtey ſtrony Renu z Moguncyi wycieczkę zrobili, i Wieś Mombach podpalili.

W nocy z 5 dnia na 6ty kuſili ſię Francuzi przeyść daley przez Koſtheim, lecz od Pruſaków z wielką ſtratą w tył znowu odpędzeni zoſtali.

Woyſka Heſſow Darmſtackich znowu z woyſkiem Pruſkim pod Moguncią złączyły ſię.

Korpus Francuſkich emigrantów pod kommendą Xięcia de Condé dnia 25 Kwietnia w Szpeyer podług trybu woyſka C. K. uregulowane zoſtało. Przednia ſtraż pod kommendą P. de Viomenil dnia 27 Kwietnia do Gersheim i Lingenfeld maſzeruie.

Dnia 30. Kwietnia między armatami z Landau utarczka była. Pruſcy Huzarowie Francuzów do fortecy zapędzili.

W okolicy Limmersheim za Renem między Jochenheim i Rheinzabern dnia 1 Maia rano potyczka między woluntariuſzami C. K. Michałowiczowſkiemi, i Francuzami wydarzyła ſię, na którey Ceſarſcy nazad odpędzeni zoſtali.

Kuſtin ieſzcze pod Weisſenburg w bardzo zyſkownym położeniu ſtoi. Oboz iego oſzańcowany ma z iedney ſtrony Ren, z drugiey zaś ſtrony gory Waſgańſkie, a przed ſobą fortecę Landau z mocnym garnizonem.

Woyſko pod kommendą Generała Houcharda z 13000, prawe zaś ſkrzydło przy Lautern-

ternberg pod Kommendą Generała Ferrieres z 10000. ſkłada ſię. Francuzi na nowo do Państwa Zweybrücken wpadli.

Z FRANCYI.

Kontinuacia Seſſyi pod 24ym Kwietnia.

Konwencia rożne Dekreta wydała względem okoliczności ſkarbowych, a oſobliwie względem zapłacenia na terminie Summ Kapitalnych Cudzoziemcom winnych ze ſkarbu Narodowego. Także Dobra Towarzyſtwa Strzelców, i innych tym podobnych Kompanii za Dobra Narodowe przez Dekret ogłoſzono. Rownie inne mnieyſzey wagi Dekreta wydano, i nowiny czytano, z których, wiadomości Kommiſſarzów w Departamencie Morbihan, i Finiſterre, tudzież Departamentu Korſiki względem ſpokoynego, i dobrego ſtanu tych Departamentów nayważnieyſzemi ſą. Podobne donieſienia także z Departamentów Manché, Calvados, de Lozere, del'Ardeche i de Lot & Garonne nadeſzły. Seſſią o wpuł do ſiodmey ſolwowano.

Na Seſſyą dnia 25. Kwietnia rożne prożby, i liſty nadeſzły, tudzież niektóre Dekreta wydane były, które mało co znaczyły, procz iednego liſtu Kommiſſarzów Priez, i Dubois-Dubay z Valenciennes dnia 22 Kwietnia, którym donieśli, iż pod Maubeuge dnia 21 od 5 godziny z rana aż do 3 po południu potyczka trwała, i że Auſtriacy za Sambre nazad odpędzeni zoſtali. Seſſią o 5 godzinie zakończono.

Z Deklaracyi Praw człowieka XXX artykułów udekretowano, których obwieſzczenie dla ſzczupłości teraz mieyſca do ſpoſobnieyſzey okazyi odkłada ſię.

Na Seſſyi dnia 25. nayprzód Liſt Narodowey Konwencyi z Perpignan czytano, którym iak nayprędſzey organizacyi woyſka domagaią ſię, ażeby wdzieraniu ſię Hiſzpanow oprzeć ſię mogli. Donieśli oni wprawdzie, iż 1800 Francuzów pod Konmendą Generałów Vilautte, i Gauthier pod Ardes pomaſzerowali, aby nieprzyiaciela wyparowali, iednakże z tamtąd w wielkim nieporządku uciekać

przymuszeni byli, w którey to okazyi naymniey 100 ludzi utracili, żołnierze zaś tę przegraną niedoswiadczeniu swych wodzów przypisali, i aż Kommissarze do Perpignan poiechać musieli, żeby umysły przez te przypadki pod dniem 20 zupełnie upadłe znowu ożywili, i zachęcili, i t. d.

Marat żądał mowić, co mu nazaiutrz o 1 gdzinie pozwolono.

Kommissarze w Orleans donieśli przez extraordynaryinego Kuriera, iż informacia względem obrażenia Iean-Bon St. André, i Lacoste uczynionego skończona iest, iż informacia względem zaboystwa Leonarda-Bourbon wkrótce gotowa będzie, iż municypalność i Rada suspendowane są, które teraz urzędnicy zaufanie ludu posiadaiący zastępuią. Miasto Orleans zdrayców wydało, a przeto go iuż więcey za buntownicze poczytać niemożna. Konwencia więc udekretowała, iż Miasto Orleans w stanie buntu iuż więcey nie iest.

Na proiekt Deputacyi skarbowey udekretowano, Moneta miedziana, i bronzowa Francuzkiey RPtey na potym na swym stęplu tabliczkę mięć powinna z temi słowy: Les hommes sont egaux devant la loi: Ludzie przed prawami są równi: nad tabliczką oko w promieniach, a na obu stronach grono winne, i snop żyta wyryte być maią z napisem takowym: RPta Francuzka, po brzegach rok RPtey w Rzymskiey liczbie wyrażony będzie. Druga strona teyże monety na swym stęplu wagę na rowni wiszącą do korony obywatelskiey przywiązaną, a czapką wolności przykrytą, w środku zaś korony walor monety wyraża, z tym napisem: wolność, i równość, na brzegach rok pospolity podług rachuby Chrześcian w liczbie Arabskiey wyrytym iest.

Także inne Dekreta względem okoliczności skarbowych wydano. Potym roztrząsanie Konstytucyi przedsiewzięto, pod czas którego Robert, Danton, Petit, i Anarchis Clootz swe zdania w długich mowach otworzyli.

Barere imieniem Deputacyi Publiczney szczęśliwości doniosł, iż on wspólnie z Mi-

niſtrem Woiennym zatrudnionym zoſtaie, ażeby bunty w rożnych Departamentach wybuchnione wſtrzymane były. Od nieiakiego czaſu na granicach drukowane gazety rozrzucono, które donoſzą, iż nieprzyiaciele iedynie dla tego przyſzli, żeby pokóy przywrocili. Te myśli pokoiu woyſka zmiękczyły. Ieſzcze inna okoliczność forpocztom bardzo w oczy wpadła, to ieſt: iż iacyś ludzie przyſzli, i im mówili: iż Francia w tak złym ſtanie ſkarbu znayduie ſię, że niepodobną ieſt iey rzeczą, żeby tę woynę wytrzymała. Te mowy wprawdzie przyſtęp iakiś znalazły, iednakże żółnierze po obywatelſku myślący temu ich wrazowi oparli ſię. Sądzi więc Deputacia rzeczą po mimo tego potrzebną, ażeby obiaśnienie w tey mierze do woyſka wydane było. Barrere czytał proiekt Proklamacyi, którą też przyięto. Ta Proklamacia co do obłudy ſztuką miſtrzowſką ieſt, ażeby omamienia, i uwiedzenia biednego ludu, i woyſka dokonała. Szkoda pracy, żeby ią kto co do ſłowa, a nawet z potrzebnemi uwagami i obiaśnieniami przytaczał, nic by lepiey ſiluterią Francuzkich Anarchiſtów na widok nieokazało, niech będzie dowodem tego ieden wyraz od którego ſię tu Proklamacia zaczyna. (Woiownicy za wolnością!) aż do Depotyzmu Trybunów, i góry: która głoſy poczciwych wſpółczłonków Narodowey Konwencyi pod iarzmo podbiia, i aż do Deſpotyzmu *Sądu* Rewolucyinego, który ſzczere życzenie powrócenia pokoiu, i porządku w oſobie Köchheima 56 lat maiącego, wyſłużonego Dragonów Pułkownika, a Trinitarzów Przeora, i ſto innych podobnych ofiar tey rzezi śmiercią karze. Nieſzczęśliwa Roto! nieważ ſię ſwiętego imienia wolności wymawiać, która raczey w Monarchicznych, Ariſtokratycznych, i Demokratycznych Państwach, a nie w Anarchicznym nieładzie, i zamieſzaniu, w które nieſzczęśliwą Francią wepchnełaś znayduie ſię: „Wy! niebyliście w Niderlandach zwyciężeni, Riſum teneatis amici! Wſtrzymaycie ſię od ſmiechu przyiaciele! Bo coż ſię ſtało w Altenhofen, Leodium, Ner-

winden &c. &c. Prawdziwie byłoby to iedno czas nadaremnie trawić, gdyby kto tak oczewiſtą nieprawdę dopiero teraz okrywać chciał.

Seſſią o 5. godzinie ſolwowano.

Na Seſſyi pod 27. doniesiono, iż znowu w domu Miniſtra ſprawiedliwości ogień wybuchnął, ale do bureaux nie doſzedł.

Sekretarz liſt Generała Berruiera, który woyſka przeciw buntownikom kommenderuie, czytać zaczął, ale dla tak przeciwney iego oſnowy daley czytany nie był, lecz go do Deputacyi publiczney ſzczęśliwości odeſłano.

Z głowney kwatery de Vinck w Litegehem w Państwie Dünkirchen piſał Generał Kerenveyer pod 25 Kwietnia; iż on przeſzłey nocy od Kommendanta Angielſkiey Eſkadry Sir John Clemens wyzywany był, iednakże tego wyzywania nieprzyiął, do tego piſma kopia wyzywania i odpowiedź na nie przyłączona była.

Nadzwyczayni Poſłowie z Departamentu de Mayenne i Loire przed kratki ſtawili ſię, i wątpliwe ſwe położenie przed oczy wyſtawiali. Liczbę nieprzyiacioł, rzekł mówca: których przeciw nas mamy, udeterminować nie można, wſzyſcy mieſzkańcy iednego kraiu na 50 mil długiego, a 15 mil ſzerokiego zbuntowali ſię. Maią oni dowodcow w ſztuce woienney biegłych, i liczną artillerią, a takim fanatyzmem tchną, iż ich żadne niebeſpieczeńſtwo nie uſtraſza. Na niebeſpieczeńſtwo ſię wſzędy wyſtawuią, a częſto, gdy iuż w rozſypce być ſię zdaią, znowu znagła na Patriotow uderzaią, i z tym ſię oświadczaią, iż iedynie o chwałę męczeńſką ſtaraią ſię. Wiele ich ginie pod mieczem naſzych odważnych woluntaryuſzow, ale że tych coraz ubywa, przeto częſto ich pokonywaią. Jeſzcze bardzo mało ludzi mamy, żebyśmy ich na przeciw nim poſtawili, troche Kawaleryi i niećwiczonych wieśniakow, to ieſt całe naſze woyſko. Narodowa Gwardya Miaſt po większey części ieſt na granicy, 600. ludzi z Angers Miaſtu Nantes na pomoc pośpieſzyli, inni zaś tu i owdzie na małe diwi-

zie się podzielili. Co zaś naygorszego nas spotkało, ieśt to, iż, gdyśmy buntownikom kray na 10 mil odebrali, lewe skrzydło woyska, ktore Ligonier prowadził, w tył odpędzone zostało, a 165 Granadierow po batalii 7 godzin trwaiącey złapano. W kilka dni potym znowu prawe skrzydło od Generała Vauvillers kommenderowane otoczono, i zupełnie zbito. Buntownicy wiele naszych złapali, i całą nam artylerią odebrali. Przyczyną tego wszystkiego ieśt Generał Berruyer, który naywyższą ma kommendę. Iuż nas codziennie wolontariusze porzucaią, a iak buntownicy pod Samour, lub Angers za Loire przeydą, to ich iuż wstrzymać nie będzie można. i t. d.

Cambon list Municypalności od wschodu przełożył. Dnia 31 Marca w wieczor o wpoł do dziewiątey ogień w Magazynie żaglow wybuchnął, który wiele zapasow zniszczył, i niezmierney szkody narobił. Dochodzą tu, iż nieprzyiaciele ten ogień podłożyli, niektóre podeyrzane także osoby do aresztu wzięto.

Narodowa Konwencya Relacyą do Deputacyi publiczney szczęśliwości posłała, która na tey samey zaraz Sessyi proiekt zrobiła, na co Dekret w 4 Artykułach względem zatamowania takich napaści, i brania w areszt wydano.

Cambon także proiekta kommunikował, które Narodowa Konwencya z Patryotami w Departamentach del'Herault, i du Gard dla wystawienia 400000 ludzi, i obmyślenia 40 Milionow ułożyła, które z ukontentowaniem przyięto, i onych przedrukowanie, i do Departamentów rozesłanie udekretowano.

Sessią o 6 godzinie solwowano.

Dnia 28 nadeszła nowina od Narodowey Konwencyi w Departamencie Saint-Esprit, la Bayonne, iż dla ważnych denuncyacyi przeciw Generałowi Daverger, w areszt go wziąść kazać, i przed kratki Narodowey Konwencyi stawić przymuszonemi się bydź widzieli. Donieśli, iż także woysku Pyreneyskiemu na wszystkim brakuie, iednak odwaga żołnierzy niezachwianą zostaie.

Administratorowie Powiatu Olonne pisali, iż pomimo powtornego zwycięstwa Generała Bolard niespokoyności w Departamencie dela Vendé ukoione nie są, a choć siedem razy z utratą 1200 ludzi i całey artyleryi zbici byli, przecież Motte Achard opanowali, Generał Boulard tam ich szukać poszedł.

(Reszta potym.)